

หลังจากเวียตนามถอนทหารออกจากกัมพูชาและการสิ้นสุดของสงครามเย็น สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงจากความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง มาสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การค้า การลงทุน ซึ่งมีมาเป็นเวลายาวนานระหว่าง กัมพูชา กับกลุ่มประเทศเสรีนิยม ซึ่งมาจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การศึกษารั้วนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจในแง่ของการเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ ภายใต้รัฐบาลระบอบ เฮง สัมริน – ฮุน เซ็น ปี พ.ศ. 2532 โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายใน และภายนอกประเทศ

2. ศึกษาถึงปัญหาความขัดแย้งและผลกระทบของเสรีนิยมจากการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศของกัมพูชา

3. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการกำหนดนโยบายต่างประเทศของกัมพูชาในอนาคตที่จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชาในเชิงเศรษฐกิจต่อไป

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มต่างๆ 7 กลุ่มอาชีพในกัมพูชา ได้แก่ 1) กลุ่มข้าราชการ 2 ท่าน 2) กลุ่มนักวิชาการและนักศึกษา 4 ท่าน 3) กลุ่มคนกัมพูชาที่ทำงานในธุรกิจต่างชาติ 6 ท่าน 4) กลุ่มนักการเมือง 2 ท่าน 5) กลุ่มสื่อมวลชน 2 ท่าน 6) กลุ่มธุรกิจค้าปลีก – ค้าส่ง 2 ท่าน 7) กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน 2 ท่าน รวมทั้งหมด 20 ท่าน เพื่อสอบถามความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว หลังจากนั้นได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการดำเนินนโยบายเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ ปัญหาความขัดแย้งและผลกระทบของทุนนิยมข้ามชาติอันสืบเนื่องมาจาก การดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลกัมพูชา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ การเข้ามาลงทุนจากต่างชาติจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลกัมพูชาเพราะการเมืองยังขาดเสถียรภาพ ความช่วยเหลือของรัฐบาลกัมพูชา กับกลุ่มนักลงทุนต่างชาติเป็นเรื่องที่ต่างได้ประโยชน์ร่วมกัน การให้เงินช่วยเหลือแก่กลุ่มพรรคการเมืองเป็นเรื่องจำเป็น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เพราะกัมพูชามีระบบการเมืองที่ซับซ้อน มีกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอำนาจหลายกลุ่มแย่งชิงอำนาจกัน จนเกิดเป็นความขัดแย้งกันระหว่างผู้ได้รับประโยชน์และผู้เสียผลประโยชน์ ทั้งในประเทศกัมพูชาและระหว่างกัมพูชา กับนักลงทุนต่างชาติ กับการเข้าไปมีบทบาทของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติในกัมพูชา

อย่างไรก็ตาม จากการที่เวียตนามถอนทหารออกจากกัมพูชา ประกอบกับการปรับเปลี่ยนนโยบายมาสู่ระบบตลาดโดยก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองตามมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อปฏิรูปเศรษฐกิจที่ยังเป็นไปอย่างจำกัด อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของกัมพูชา ดังนั้น กัมพูชาควรปรับความสัมพันธ์กับกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ ร่วมมือและแก้ไขปัญห ความขัดแย้งระหว่างกันมากขึ้น เพื่อสันติภาพและเสถียรภาพของทั้งสองฝ่ายให้ดียิ่งขึ้น

After the withdrawal of Vietnamese troops from Cambodia and the end of the Cold war era, the global situations have changed from confrontation of political ideologies to increasing international cooperation especially in the areas of international trade and investment. This marked the return of relations between Cambodia and the free enterprise economies of the past that formed the foundation of economics, politics, social and culture of Cambodia. The objectives of this study are as follows:

1. To study the influential of internal and external factors in the formation of the foreign economic policy and foreign investment incentives under Hun Sen government of 1989.
2. To study conflicts and impacts of the introduction of the market economy system into Cambodia.
3. To examine the trend in Cambodia's foreign policy and its implication on Thailand – Cambodia economic relations.

In this study qualitative data are obtained from documents as well as personal interviews with 20 members of seven occupational groups in Cambodia. They are: 2 government officials, 4 educators and student, 6 Cambodians working with foreign enterprises, 2 Public officials, 2 journalists, 2 businessmen and, 2 non-government organization. Subsequently, the interviewed data were analyzed to find out the real causes of conflicts as well as the impact of such conflicts resulted from the implementation of the Cambodia Government's foreign policy.

The findings are as follows: The Cambodian government was vulnerable to the intervention of the foreign enterprises because its political system was not stable. The nature of relationships between the Cambodian government and foreign enterprises was also based on mutual benefits. Providing financial support to political parties is a necessity for the survival and operation of the parties. Due to the fact that Cambodia has a complicated internal political system with the ongoing struggle for power among their own political groups, there was a friction between the profiteers and non – profiteers among the local investors in Cambodia and investors from abroad.

Due to the withdrawal of the Vietnamese troop and the introduction of market - oriented policy of Cambodia, the political turmoil resulted in limitation of the expansion and dynamism of the new economic revolution with negative effect especially on foreign investment entailing Cambodia's foreign relations and policy. These factors demanded Cambodia to switch its foreign policy toward bilateral mutual through joint cooperation with foreign investors in weeding out problems targeting long-lasting peace, prosperity, and stability.